

บันทึกแจ้งผลการดำเนินการติดตามรายงานผลการตรวจสอบละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ ๘๕/๒๕๕๗

เรื่อง สิทธิในการจัดการที่ดินและสิทธิชุมชน กรณี คัดค้านการนำที่ดินสาธารณประโยชน์อ่าวทุ่งทรายไปใช้ก่อสร้างท่าเรือน้ำลึก อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร(คำร้องที่ ๘๕๐/๒๕๕๔)

ผู้ร้อง ผู้ร้องกับพวก

ผู้ถูกร้อง องค์การบริหารส่วนตำบลปากคลอง
บริษัท ทรัพย์สินชุมพร ธาณี จำกัด

๑. ความเป็นมา

ผู้ร้องกับพวกร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๔ เป็นคำร้องที่ ๘๕๐/๒๕๕๔ ว่า บริษัท ทรัพย์สินชุมพร ธาณี จำกัด ได้ยื่นเรื่องขออนุญาตใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงอ่าวทุ่งทราย หมู่ที่ ๓ ตำบลปากคลอง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ต่อสำนักงานที่ดินจังหวัดชุมพร สาขาปะทิว จากนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลปากคลองจึงได้ยื่นเรื่องขอเพิกถอนที่ดินดังกล่าวเพื่อให้บริษัทฯ เช่าที่ดินก่อสร้างท่าเทียบเรือน้ำลึก ผู้ร้องเกรงว่า การก่อสร้างท่าเรือน้ำลึกจะส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ และวิถีชีวิตประมงของชาวบ้าน ผู้ร้องจึงร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเพื่อขอให้ตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน

๒. การดำเนินการของ กสม.

๒.๑ กสม. มอบหมายให้คณะกรรมการด้านสิทธิชุมชนเป็นผู้พิจารณาตรวจสอบกรณีเรื่องร้องเรียนข้างต้นแล้ว เห็นว่า การขอลอนสภาพที่ดินสาธารณประโยชน์อ่าวทุ่งทรายขององค์การบริหารส่วนตำบลปากคลอง เพื่อนำที่ดินดังกล่าวไปให้บริษัทฯ เช่าเพื่อก่อสร้างท่าเทียบเรือน้ำลึก เป็นการละเมิดสิทธิชุมชนที่จะได้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ กสม. จึงมีมติกำหนดมาตรการการแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะนโยบายต่อหน่วยงานต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

มาตรการการแก้ไขปัญหา

เห็นควรมีมาตรการการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อองค์การบริหารส่วนตำบลปากคลอง โดยให้องค์การบริหารส่วนตำบลปากคลองยกเลิกการเพิกถอนที่ดินสาธารณประโยชน์บริเวณอ่าวทุ่งทราย หมู่ที่ ๓ ตำบลปากคลอง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ทั้งนี้ ให้องค์การบริหารส่วนตำบลปากคลองดำเนินการโดยเร็ว แล้วแจ้งให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทราบผลภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับรายงาน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) ให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเร่งรัดดำเนินการประกาศเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมในพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลอำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

๒) ให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาปรับปรุงระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติ เกี่ยวกับการถอนสภาพ การจัดขึ้นทะเบียนและการจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ตามประมวลกฎหมาย ที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยเพิ่มหลักเกณฑ์การพิจารณาเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของพื้นที่ ความสัมพันธ์ เชิงระบบ ความสมดุลของระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพ แม้พื้นที่ดังกล่าวจะไม่อยู่ในเขต อนุรักษ์ เขตป่าไม้ หรือพื้นที่อุทยานฯ ก็ตาม ทั้งนี้ เพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน

๒.๒ สำนักงาน กสม. มีหนังสือ ที่ สม ๐๐๐๓/๖๘๙ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๗ แจ้งผู้ร้องเรียน เพื่อทราบผลการตรวจสอบ และมีหนังสือ ที่ สม ๐๐๐๓/๖๙๐ ที่ สม ๐๐๐๓/๖๙๑ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๗ และ ที่ สม ๐๐๐๓/๗๕๑ ลงวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๗ แจ้งผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนให้องค์การ บริหารส่วนตำบลปากคลอง สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ กระทรวงมหาดไทย ตามลำดับ ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

๓. ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๓.๑ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีหนังสือที่ ทส ๑๐๑๐.๓/ ๔๘๘๗ ลงวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๗ แจ้งว่า ได้ดำเนินการตามขั้นตอนการประกาศเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม มาโดยลำดับ โดยได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลทั่วไป สภาพปัญหา ความสำคัญของพื้นที่ และได้จัดประชุมรับฟังความ คิดเห็นเพื่อการสร้างความเข้าใจและการมีส่วนร่วมในการกำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ ชายฝั่งทะเล อำเภอบึงสามพัน จังหวัดชุมพร และได้รับข้อคิดเห็นไปพิจารณาประกอบการปรับปรุงแก้ไข และจัดทำร่าง ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมใน เขตพื้นที่ชายฝั่งทะเล ในบริเวณพื้นที่ ตำบลปากคลอง ตำบลชุมโค ตำบลบางสน และ ตำบลสะพลี อำเภอบึงสามพัน จังหวัดชุมพร พ.ศ. แล้ว ขณะนี้ อยู่ระหว่างการพิจารณาของจังหวัดชุมพร เมื่อจังหวัดชุมพรให้ความเห็นชอบแล้ว จะส่งร่างประกาศฯ มายังสำนักงานนโยบายฯ เพื่อนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมใน เขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมก่อนนำเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรี ตามที่กำหนดไว้ใน พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๓๕ ต่อไป

๓.๒ องค์การบริหารส่วนตำบลปากคลอง มีหนังสือที่ ชพ ๗๖๒๐๑/๓๖๓ ลงวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๗ แจ้งว่า ได้ดำเนินการแจ้งยกเลิกกระบวนการเพิกถอนที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงอ่าวทุ่งทราย หมู่ที่ ๓ ตำบลปากคลอง อำเภอบึงสามพัน จังหวัดชุมพร เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

๓.๓ กรมที่ดิน มีหนังสือที่ มท ๐๕๑๑.๓/๑๖๘๙๒ ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๗ แจ้งว่า ระเบียบ กระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพการจัดขึ้นทะเบียนและการจัดหาผลประโยชน์ในที่ดิน ของรัฐ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดให้ที่ดินของถอนสภาพเป็นที่ดินหวงห้ามตามความใน มาตรา ๒๐ (๔) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน หรือเป็นสาธารณสมบัติของพลเมืองใช้ร่วมกัน ซึ่งการถอนสภาพมี วัตถุประสงค์เพื่อนำไปจัดให้ประชาชนหรือไปจัดหาผลประโยชน์ ให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการฯ พิจารณาให้ความเห็น มีเลขที่การสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นกรรมการและเลขานุการ ซึ่งสามารถ เสนอความเห็นเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าวในวาระการประชุมได้ จึงเห็นว่าระเบียบกระทรวงมหาดไทยฯ พ.ศ. ๒๕๕๐

ได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการไว้ครอบคลุมถึงกรณีที กสม.พิจารณาแล้ว ไม่จำเป็นต้องแก้ไขระเบียบ
กระทรวงมหาดไทยแต่อย่างใด